

Anzac Day 2024

Nazwa Anzac jest skrótem od pierwszych liter australijskiego i nowozelandzkiego korpusu wojskowego, który powstał w Egipcie przed lądowaniem pod Gallipoli w kwietniu 1915 roku.

Historia Anzac Day

Anzac Day, po raz pierwszy obchodzono 25 kwietnia 1916 roku, kiedy ludzie zebrali się, aby uczcić pamięć poległych pod Gallipoli. Zorganizowano wówczas uroczystości i nabożeństwa w całej Australii. Pod koniec lat dwudziestych XX wieku Anzac Day był już świętem państwowym i dniem wolnym od pracy w każdym stanie i terytorium.

Anzac Day procession through the streets of Brisbane, 1916

W latach 30. XX wieku wielu weteranów zaczęło mówić o potrzebie przekazania "ducha Anzac" następnemu pokoleniu. Było to częściowo motywowane sytuacją polityczną na świecie, a szczególnie zagrożeniem kolejną wojną światową. W czasie II wojny światowej święto Anzac zaczęło być honorowane już nie tylko przez weteranów z pierwszej wojny światowej, ale także ich synów. W 1949 roku pamięcią w tym dniu objęto również żołnierzy, którzy zginęli podczas II wojny światowej, natomiast w latach 80. i 90, kierownictwo klubów weteranów wojennych (RSL) zaczęło przyjmować do swoich szeregów również żołnierzy armii sprzymierzonych, które brały udział w walkach poza granicami Australii, w tym Polaków.

Apel o wschodzie słońca

Pierwszym wydarzeniem upamiętniającym Święto Anzac jest nabożeństwo o świcie, mniej więcej w tym samym czasie, gdy żołnierze ANZAC zbliżali się do plaży Gallipoli. Początkiem jest tradycyjna "stand-to", czyli budzenie żołnierzy, aby przed pierwszymi promieniami świtu byli na pozycji i w gotowości, na wypadek ataku wroga w upiornym półmroku. To rytuał i chwila zapamiętana przez wielu weteranów.

Po porannym nabożeństwie organizowane jest "tradycyjne" śniadanie z wystrzałami. "Gunfire" było brytyjską tradycją i składało się ze wszystkiego, co było dostępne w tamtym czasie – mogła to być "kawa i rum" lub "gulasz, kielbasa i chleb", a nawet "bekon i jajka" (które jest serwowane przez War Memorial na "śniadanie z wystrzałami" w Anzac Day).

Marsz Anzac Day

Od miast po małe miasteczka, marsz od dawna jest centralnym punktem uroczystości w Anzac Day. Marsze odbywały się już podczas I wojny światowej, a stały się wyjątkowo popularne wśród weteranów w latach dwudziestych XX wieku, którzy w ten sposób chcieli uczcić utraconych przyjaciół i publicznie wyrazić braterstwo broni. Ich organizacją zajmowały się kluby weteranów (RSL), które z czasem zaprosiły do udziału w nich także tych, którzy służyli w Australii w siłach zbrojnych lub w armiach sił sprzymierzonych podczas II wojny światowej. Z upływem czasu zachęceno i zaakceptowano także dzieci, wnuków i prawnuków maszerujących z sędziwym weteranami.

Marsz Anzac Day w Sydney 2024 – Polacy

Marsz Anzac Day w Brisbane 2024 – Polacy

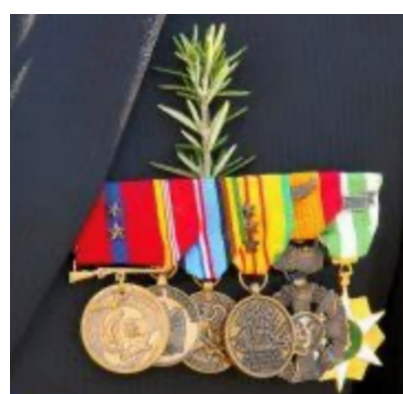

Marsz Anzac Day w Lake Macquarie 2024 – Polacy

Medale

Tylko osoba, która otrzymała medale, może rościć sobie prawo do tych medali, jako własnych. Medale nosi się na lewej piersi. Spadkobiercy mogą uhonorować służbę swoich krewnych, nosząc medale na prawej piersi. Niektórzy weterani noszą medale na obu piersiach – ich własne po lewej i krewnych po prawej.

Rozmarn

Rozmarn jest symbolem pamięci. Tradycj w Anzac Day jest noszenie gazki rozmarnu przypiętej do klapy płaszcz lub marynarki (nie ma znaczenia, z której strony, ale lewa wydaje się najczęstsza) lub przypiętej wraz medalami. Rozmarn, który rośnie dziko na półwyspie Gallipoli ma szczególne symboliczne znaczenie dla Australijczykw.

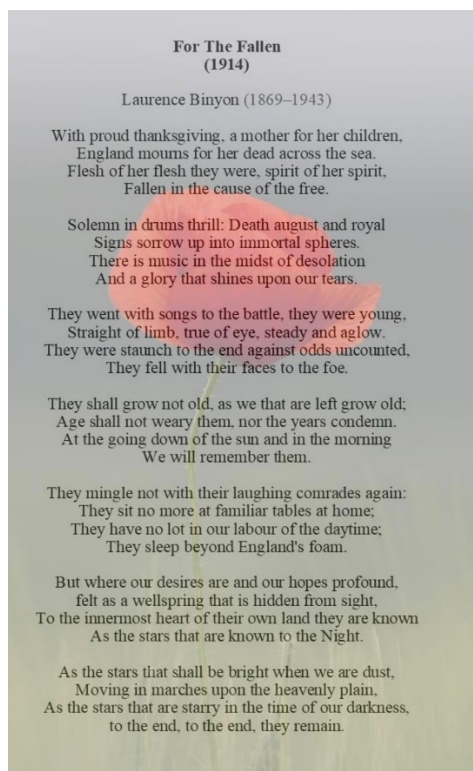
Składanie wieńcw

Wieniec lub mały bukiet kwiatw jest tradycyjnie składany na pomnikach lub grobach ku pamięci zmarlych. Mog zawier wawrzyn, tradycyjny symbol honoru, rozmarn, mogą też by rodzimymi lub polnymi kwiatami. W ostatnich latach popularne sta się również składanie wieńca z czerwonych makw – dawniej kojarzonego z Dniem Pamięci, 11 listopada. Każdy z tych wieńcw lub kwiatw jest gestem pamięci.

Oda

Oda pochodzi z czwartej strofy poematu „Dla poległych”, angielskiego poety i pisarza- Laurence'a Binyona. Została opublikowana w Londynie w *The Winnowing Fan: Poems of the Great War* w 1914 roku. Była używana w połączeniu z nabożeństwami upamiętniającymi ofiary z Gallipoli.

Podczas ceremonii z okazji Dnia Anzac zaproszony mówca często recytuje Ode, a po zakończeniu recytacji obecni powtarzają ostatnie słowa: "Będziemy o nich pamiętać". Po krótkiej pauzie następuje zwrot- "Obyśmy nigdy nie zapomnieli".

Hejnał Ostatnia Poczta (The last Post)

Tradycyjnie oznaczało to koniec dnia. Ostatni post został włączony do nabożeństw pogrzebowych i żałobnych jako ostatnie pożegnanie symbolizujące zakończenie ziemskiej misji i początek wiecznego odpoczynku. Po jednej lub dwóch minutach ciszy, odgrywany jest drugi hejnał, Reveille (znany również jako The Rouse).

<https://fb.watch/r1bavLGe0I/?mibextid=WC7FNE>

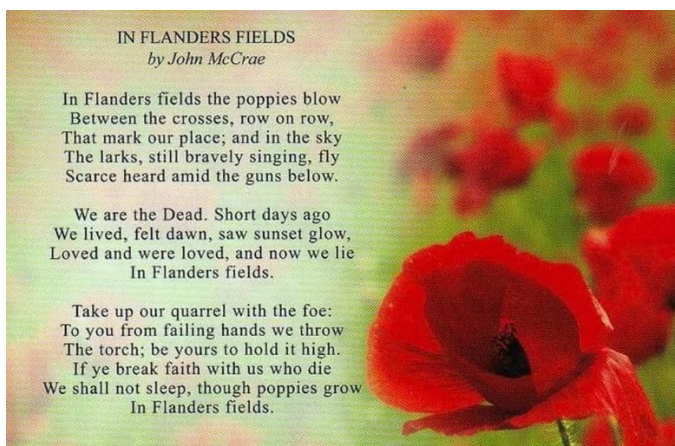
Ciasteczka Anzac (Anzac Biscuits)

Oryginalne ciastko Anzac było sucharem lub substytutem chleba o długim okresie przydatności do spożycia. Niekoniecznie były one popularne wśród żołnierzy w Gallipoli, za to stały się jednym z symboli Anzac Day.

Poezja

Poniżej tekst słynnego wiersza z I wojny światowej- *In Flanders* .

Autor:

Danuta Piotrowska

Zdjęcia: Domena Publiczna oraz Danuta i Bogusław Piotrowscy

Źródła: The Anzac Day Tradition – Australian War Memorial <https://www.awn.gov.au>

Anzac Day Key facts: Key Facts that form Anzac Legend you may not know. The Daily Telegraph – <https://www.dailytelegraph.com.au>